

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudkyň Mgr. Daniely Zemanové a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **Ing. arch. M. S.**, proti žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**, se sídlem Staroměstské nám. 6, Praha 1, ve věci ochrany proti nečinnosti o žádosti žalobce o přiznání osvobození od soudních poplatků a o návrhu žalobce na ustanovení zástupce, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 5. 2013, č. j. 11 A 193/2012 - 59,

t a k t o :

- I. Žalobci **se neustanovuje** zástupce pro řízení o kasační stížnosti.
- II. Kasační stížnost **se zamítá**.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Včas podanou kasační stížností žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojil proti shora označenému usnesení Městského soudu v Praze (dále je „městský soud“), jímž byla zamítnuta jeho žádost o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce pro řízení před městským soudem.

V napadeném usnesení městský soud při posuzování stěžovatelovy žádosti o osvobození od soudních poplatků vyšel z výše stěžovatelova příjmu, který činil od června 2012 do konce dubna 2013 přibližně 23 000 Kč měsíčně (šlo o součet příjmů ze zaměstnání ve výši cca 12 000 Kč měsíčně a příjem za výkon technického dozoru ve výši cca 11 000 Kč měsíčně). Od května 2013 měl stěžovatel příjem jen ze zaměstnání. Výši stěžovatelových příjmů městský soud porovnal s výdaji, které stěžovatel uvedl a které vyčíslil částkou v rozmezí 11 000 Kč až 14 000 Kč měsíčně.

Na základě skutečnosti, že stěžovatel po dobu téměř jednoho roku pobíral příjem ve výši 23 000 Kč měsíčně, dospěl městský soud k závěru, že stěžovatel byl schopen zaplatit

soudní poplatek ve výši 2 000 Kč. Soudní poplatek mohl stěžovatel zaplatit kdykoli během této doby, a pokud tak neučinil, nemohl se následně dovolávat toho, že se jeho majetková situace v důsledku odpadnutí jednoho zdroje příjmů zhoršila. Ke stěžovatelovu závazku splácet dluh otci městský soud uvedl, že doba splatnosti tohoto dluhu nebyla stanovena, jeho úhradu tak bylo možno odložit na dobu, kdy se stěžovatelova situace zlepší. V takovém případě mohla mít úhrada soudního poplatku přednost před úhradou zmíněného dluhu.

Městský soud též poukázal na skutečnost, že stěžovatel je svobodný a bez závazků a žádost o osvobození od soudních poplatků zamítl. Vzhledem k závěru, že stěžovatel nesplnil podmínky pro osvobození od soudních poplatků, městský soud zamítl i stěžovatelův návrh na ustanovení zástupce. Ustanovit zástupce je možno jen účastníku, který splňuje podmínky pro osvobození od soudního poplatku, což nebyl stěžovatelův případ.

II. Obsah kasační stížnosti

Zmíněné usnesení městského soudu ze dne 17. 5. 2013, č. j. 11 A 193/2012 – 59, napadl stěžovatel kasační stížností, kde namítl porušení lidských práv, právních tradic či zvyklostí a především základních procesních zásad. Uvedené stěžovatel konkretizoval tím, že městský soud zamítl či ignoroval jeho žádost o osvobození od soudních poplatků i návrh na ustanovení zástupce. Dle stěžovatele tak učinil poté, co dalšími způsoby porušil zákon.

V kasační stížnosti stěžovatel též požádal o osvobození od soudních poplatků a s ohledem na nutnost povinného zastoupení v řízení o kasační stížnosti rovněž i o ustanovení zástupce.

III. Vyjádření žalovaného

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

Ve svém podání ze dne 12. 6. 2013 stěžovatel podal kasační stížnost proti čtrnácti usnesením městského soudu. Nynější řízení o kasační stížnosti se týká výhradně usnesení ze dne 17. 5. 2013, č. j. 11 A 193/2012 – 59, které figurovalo mezi těmito čtrnácti napadenými usneseními městského soudu.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána osobou k tomu oprávněnou, je podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Důvod kasační stížnosti odpovídá důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Zdejší soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, zkoumal při tom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud na úvod poznamenává, že netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti. Za situace, kdy předmětem kasačního přezkumu je rozhodnutí, jímž byla zamítnuta

pokračování

žádost o osvobození od soudních poplatků, by trvání jak na podmínce uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, tak i na podmínce povinného zastoupení, znamenalo jen další řetězení téhož problému, vedlo by k popření cíle, jenž účastník podáním žádosti sledoval, a k popření vlastního smyslu řízení o kasační stížnosti, v němž má být zkoumán závěr o tom, zda účastník měl být od soudních poplatků osvobozen či nikoliv. K danému srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, a ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77 (všechna zde citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Zdejší soud se však zabýval návrhem stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti. Dle § 35 odst. 8, věty první, s. ř. s. může být navrhovatel, u něhož jsou dány předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, ustanoven zástupce, jímž může být i advokát. Z důvodu zamezení řetězení problému zdejší soud neposuzoval, zda jsou u stěžovatele dány předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, ale zabýval se pouze hodnocením, zda je ustanovení zástupce nezbytně třeba k ochraně práv stěžovatele v nynějším řízení. Dospěl přitom k závěru, že tomu tak není. Kasační stížnost splnila v rámci daných možností předeepsané náležitosti a je z ní patrné, z jakého důvodu stěžovatel považuje napadené usnesení městského soudu za nezákonné. Podstatou hodnocení v napadeném usnesení městského soudu bylo, zda má stěžovatel dostatek prostředků na úhradu soudního poplatku ve vztahu k jeho majetkovým poměrům. Z povahy věci nejde o složitou právní otázku, ale především o hodnocení konkrétního skutkového stavu, o němž musí mít sám stěžovatel dobré informace. Všechny tyto důvody svědčí pro závěr, že v nynějším řízení není zástupce nezbytně třeba k ochraně stěžovatelových práv, proto mu zdejší soud neustanovil zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

I sám stěžovatel svůj návrh na ustanovení zástupce činil s odkazem na nutnost povinného zastoupení v řízení o kasační stížnosti, nikoli proto, že by šlo o problematiku natolik složitou, že by potřeboval zástupce. Jak bylo výše již uvedeno, na povinném zastoupení advokátem přitom Nejvyšší správní soud netrvá v případech, kdy kasační stížnost směřuje proti usnesení krajských soudů, resp. městského soudu, jimiž byla zamítnuta žádost o osvobození od soudních poplatků a zamítnut návrh na ustanovení zástupce.

Nejvyšší správní soud proto mohl kasační stížnost věcně projednat. Nezákonnost napadeného usnesení městského soudu stěžovatel spatřoval v tom, že ignorovalo či zamítlo jeho žádost o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce. S touto námitkou se zdejší soud neztotožnil.

Městský soud se totiž stěžovatelovou žádostí o osvobození od soudních poplatků pečlivě zabýval a hodnotil všechna předestřená stěžovatelova tvrzení v jeho žádosti, čímž městský soud napravit své pochybení, pro které Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 4. 2013, č. j. 9 As 19/2013 - 26, zrušil jeho předešlé usnesení, jímž zamítl žádost o osvobození od soudních poplatků v nynější věci. Městský soud na základě stěžovatelových tvrzení náležitě zhodnotil, že stěžovatel měl po dobu několika měsíců příjem ve výši zhruba 23 000 Kč měsíčně, který tvořil příjem 12 000 Kč ze zaměstnání a 11 000 Kč z provádění technického dozoru. Jakkoli tento souběh příjmů trval do dubna 2013, Nejvyšší správní soud

považuje za zcela logické a adekvátní hodnocení městského soudu, že výše tohoto příjmu umožnila stěžovateli zaplatit soudní poplatek ve výši 2 000 Kč v době souběhu jeho příjmů, případně mu umožnila vytvořit si rezervu na jeho úhradu v květnu 2013, a to za situace, kdy jeho žalobu ze dne 15. 12. 2012 městský soud obdržel dne 17. 12. 2012. Jestliže sám stěžovatel své výdaje vyčíslil v rozmezí 11 000 Kč až 14 000 Kč, je zcela zřejmé, že několikaměsíční příjem ve výši 23 000 Kč mu umožnil zaplacení soudního poplatku ve výši 2 000 Kč.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že městský soud se vypořádal i se stěžovatelovým tvrzením o dluhu otci, když v souladu s tím, co stěžovatel uvedl v čestném prohlášení na č. l. 11 spisu městského soudu, vyšel z toho, že nebyla přesně stanovena splatnost jeho závazku a hradí jej dle svých možností. Za takového stavu městský soud dospěl k závěru, že platba soudního poplatku může mít přednost před splátkou stěžovatelova dluhu.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že městský soud zhodnotil všechny podstatné aspekty stěžovatelovy žádosti o osvobození od soudních poplatků, přičemž dospěl k závěru, který se opíral o stěžovatelova tvrzení. Hodnocení městského soudu je logické a věcně akceptovatelné. Nelze proto souhlasit se stěžovatelovou námitkou, že by městský soud ignoroval jeho žádost.

Pokud stěžovatel spatřoval porušení svých práv i ve skutečnosti, že městský soud jeho žádost zamítl, pak je nutno konstatovat, že na osvobození od soudních poplatků je nárok jen při splnění zákonem stanovených podmínek. Mezi ně dle § 36 odst. 3 s. ř. s. patří i doložení toho, že žadatel nemá dostatečné prostředky. Městský soud se řádně zabýval hodnocením zmíněné podmínky a dospěl k závěru, že stěžovatel nenaplnil podmínku nedostatečnosti prostředků. Tento závěr městského soudu se stěžovateli v nynějším řízení o nynější kasační stížnosti nepodařilo zpochybnit, za daného stavu tak nelze spatřovat v zamítnutí stěžovatelovy žádosti nezákonnost.

I s návrhem stěžovatele na ustanovení zástupce se městský soud v napadeném usnesení řádně vypořádal. Dle § 35 odst. 8 s. ř. s. *navrhovatel, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát.* Městský soud uvedl s odkazem na citované ustanovení, že stěžovatel nesplnil podmínky pro osvobození od soudních poplatků, takže mu nemohl být ustanoven zástupce. Ani námitka, že městský soud ignoroval stěžovatelův návrh na ustanovení zástupce, tak nemůže být důvodná. Stěžovateli se nepodařilo vyvrátit závěry městského soudu o nenaplnění podmínek pro ustanovení zástupce, v zamítnutí návrhu na jeho ustanovení tak za výše popsaného stavu zdejší soud neshledal pochybení.

V. Závěr a náklady řízení

Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji dle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

pokračování

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel v soudním řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. července 2013

JUDr. Radan Malík
předseda senátu